

Egyházi Képviselő Tanács

október 5-én tartotta III. negyedévi rendes ülését. Tárgysorozatán szerepeltek: az elnökileg elintézett fontosabb adminisztratív és gazdasági ügyekről szóló jelentés, az állandó bizottságok jegyzőkönyvei, az egyházi biztosítási alap szabálytervezete, valamint a lelkészképzéssel kapcsolatos ügyek és az egyházi számvevőség jelentése az egyházi központ helyzetéről.

Egyházi Képviselő Tanács

november 30-án tartotta IV. évnegyedi rendes ülését. Az ülés megtárgyalta az elnökileg elintézett fontosabb ügyeket, az állandó bizottságok jegyzőkönyveit, a lelkészképzéssel kapcsolatos ügyeket, megállapította az egyházi központ és Nyugdíjpénztár 1990. évi költségvetéstervezetét, valamint az egyházközségeknek adandó építés-javítási segélyeket. E. K. Tanács végül előkészítette a Főtanács tárgysorozatát.

Egyházi Főtanács

december 9—10. napjain tartotta évi rendes ülését. Az ülés munkálatait egyházi ének és Kolcsár Sándor közügyigazgató imája nyitotta meg. Megnyitó beszédet dr. Barabássy László főgondnok mondott. A Főtanács tárgysorozatán szerepelt: új főtanácsi tagok eskütétele, bizottságok kiküldése, egyházköri választások eredményének bejelentése, tiszteletbeli cím adományozása, püspök, E. K. Tanács és Nyugdíj- és Segélypénztár jelentése. Főtanács jóváhagyta a székelyudvarhelyi második egyházközség megalakulását, az egyházi biztosítási alap szabályzatát, az egyházi központ és Nyugdíjpénztár 1988. évi zárszámadását és az 1990. évi költségvetését.

Főtanács jutalmazta a nyertes beszédpályázatok szerzőit: Csongvai Attila szentgericei lelkész „Az Úr ugyanis lélek: ahol az Úrnak lelke, ott a szabadság” jeligéjű általános egyházi beszédet, Pálfi Dénes bethlenszentmihályi lelkész „Hálaadás” jeligéjű őszi hálaadási beszédét és „Lélekkel keresztelni” jeligéjű keresztelési beszédet.

Főtanács elfogadta dr. Gyarmathy Árpád főgondnok lemondását és helyébe Jenei Dezsőt, a kolozsvár-belvárosi egyházközség gondnokát választotta főgondnokká.

A főtanácsi istentiszteleten a lelkészi szolgálatot Kiss Jenő fogaras-nagyszebeni lelkész (Mt 25,29) és az énekvezéri teendőket Ferencz Gábor torockói lelkész végezte.

A Főtanács nevében Botha Dénes fiatfalvi lelkész mondott köszönetet az Elnökségnek, az E. K. Tanácsnak, az egyházi központ munkatársainak, az egyházkörök és egyházközségek híveinek az elmúlt év eredményeiért. Az ülést dr. Barabássy László főgondnok zárta be.

A Főtanács tagjai közebened vettek részt, ahol a hagyományos Berde-pohárköszöntőt Szilágyi Domokos maros-küküllői egyházkör felügyelő gondnoka tartotta.

Lelkészi értekezletek

A IV. évnegyedi lelkeszi értekezletet november 7—10. napjain tartották meg. Az értekezleten két előadás hangzott el: Kedei Mózes újszékelyi lelkesz: Az úrvacsorai szertartás gyakorlati kérdései, és dr. Szabó Árpád: Pierre Teilhard De Chardin címen. Az értekezletek alkalmával tartott istentiszteleteken a következő lelkeszek szolgáltak: Tordán Pálfi Dénes bethlenszentmiklósi, Dicsőszentmártonban Török Elek nyárádgálfalvi, Székelyudvarhelyen dr. Szász Dénes, Brassóban Nagy Zolán szentivánlaborfalvi lelkesz.

Az értekezleten egyházi központunkat dr. Erdő János főjegyző, András György előadótanácsos és Rezi Elek teológiai tanár képviselték.

Lelkesznevelés

A Teológiai Intézetben az 1989—1990. tanév I. félévi előadásai december 15-én fejeződtek be. Teológiai hallgatónk a karácsonyi ünnepek alkalmával legácios szolgálatot végeztek a különböző egyházközségekben. A Teológiai Intézetben december 14-én tartották a szokásos karácsonyfa-ünnepélyt.

Személyi változások

Létai Sándor gyakorló segédlelkesz október 1-től kinevezést nyert a petrosényi egyházközségbe.

☒ Lelkeszbeiktató ünnepélyek

Pálffy Tamás volt homoródjánosfalvi lelkeszt október 29-én iktatták be a dakti egyházközségbe. A kinevező iratot Kiss Jenő egyházköri jegyző olvasta fel. Ezután az új lelkesz megtartotta beköszöntő beszédét (4Móz 27,15—19), majd dr. Kovács Lajos püspök tartotta meg beiktató beszédét (Hózs 6,6; 1Pét 2,3). Az ünnepélyen az egyházközség énekkara énekszámokat adott elő. A beiktató ünnepély alkalmával Püspök fiát Gál Jenő esperes üdvözölte. Az új lelkeszt az egyházközség részéről Jobb Miklósné, Kórodi Béla, Szén János, Kórodi Adriánné, Kórodi Hajnalka, ifj. Tóth Gyuláné és Baga Edit, a lelkeszek részéről: Biró Barna városfalvi, Márkos Ervin oklándi, Bedő Béla, Kiss Jenő fogarasi és Török Áron sepsiszentgyörgyi lelkeszek köszöntötték. A beiktató ünnepélyen dr. Kovács Lajos püspök, főtisztelendő asszony és Farkas Dénes főszámvevő vettek részt.

☒ Kiss Gergely volt tordátfalvi lelkeszt december 3-án iktatták be a székelyszentmihály-bencédi egyházközségbe. A püspöki kinevezést Jakab Dénes köri jegyző olvasta fel, ezt követően az új lelkesz tartotta meg beköszöntő beszédét Mt 3,3 alapján. Jakab Dénes köri jegyző iktatta be Kiss Gergely fiát hivatalába. A beiktatott lelkeszt az egyházközség részéről Vasas Domokos, Varga Enikő, Benczédi Dénes, az egyházkör részéről Péter József siménfalvi és Szombatfalvi József csehétfalvi lelkesz köszöntötte.

☒ Dr. Kovács Lajos püspök, Mikó Lőrinc előadótanácsos kíséretében november 4 és 17 között részt vett az IARF tanácsának Frankfurtban tartott ülésén, melyen az új főtítkárválasztással kapcsolatos ügyeket tárgyalták meg. Külföldi útja során Püspök Afia látogatást tett Kölnben és Budapesten is.

☒ A Protestáns Teológiai Intézet unitárius tagozatán 1949-ben végzett lelkeszek október 24-én tartották 40 éves találkozójukat. A találkozón részt vettek Albert Attila ny. lelkesz, Benczédi Ferenc külödöbői, Kolcsár Sándor marosvásárhelyi, Szathmári József alsójárai,

Botha Dénes fiatfalvi lelkész és Székely László nyugdíjpénztári előadó. A találkozón résztvevő lelkészeket fogadta dr. Kovács Lajos püspök, majd közebeden vettek részt a Teológiai Intézet étkezdéjében.

■ Az oxfordi Manchester College *tiszteletbeli tagjává* választották dr. Erdő Jánost.

■ *Andrási György* előadótanácsos december 1-én elutazott az Amerikai Egyesült Államokba, ahol hat hónapra át tanulmányokat folytat a chicagói Meadville Lombard Teológiai Intézetben.

■ *Dr. John Kielty*, az Angol Unitárius Egyház volt lelkésze és főtthkára, az IARF volt elnöke 1972—1975 között, a Protestáns Teológiai Intézet tiszteletbeli doktora, december 18-án elhunyt. Dr. Kovács Lajos püspök együttérzését fejezte ki a gyászoló családnak.

Halottaink

Özv. Lőrinczi Lászlóné Szolga Iluska, néhai Lőrinczi László volt ürmösi lelkész hitvese, életének 84. évében október 1-én Székelykeresztúron elhunyt. Október 3-án helyezték örök nyugalomra a székelykeresztúri timafalvi temetőbe. A temetési szertartást Baró József esperes lelkész végezte.

Kökösi Kálmán volt árkosi esperes-lelkész november 6-án, Sepsiszentgyörgyön, életének 77. évében elhunyt. Kökösi Kálmán 1913. augusztus 3-án született Brassóban, 1934-ben végezte a kolozsvári unitárius Teológiai Akadémiát, 1934-től egy-egy évet Bölönben, Vargyason és Szabédon működött segédlelkézi minőségben. 1936. október 1-től rendes lelkézi kinevezést nyert a Balázs Ferenc halálával megüresedett mészki egyházközségbe, ahol 1955. november 30-ig szolgált. 1955. december 1-től 1980. november 30-ig, nyugalomba vonulásáig, az árkosi egyházközségben szolgált. 1973-tól nyugalomba vonulásáig a sepsiszentgyörgyi egyházkör esperese volt.

A sepsiszentgyörgyi református vártemplom ravatalozójából temették november 8-án, a lelkézi szolgálatot Török Áron sepsiszentgyörgyi lelkész végezte. A körösi egyházközség temetőjébe temették el; a sírnál *Andrási György* előadótanácsos az egyházi központ, *Fülöp Dezső* a mészki egyházközség, *Fekete Dezső* az árkosi egyházközség, *Gál Jenő* esperes-lelkész az egyházkör és *Székely János* kökösi lelkész a szülőfalu nevében búcsúztatták.

Özv. Péter Ödönné Mezei Mária, néhai Péter Ödön ravai lelkész özvegye, november 15-én Erdőszentgyörgyön, 92 éves korában elhunyt. November 17-én temették el, a szertartást *Benedek Jakab* csokfalvi lelkész végezte.

Bözödi Jakab György író, egyházi jötevő életének 70. évében november 25-én Budakeszin elhunyt. Temetéséről később gondoskodnak.

Bözödi Jakab György 1929-ben született Bözödön. A kolozsvári Unitárius Liceumban érettségizett, majd az Unitárius Teológiai Akadémián tanult, jogot és bölcséletet hallgatott a kolozsvári egyetemen. Cikkei, tanulmányai, versei és önálló irodalmi, történelmi és szociográfiai munkái jelentek meg. Végrendeletével értékes könyvtárát egyházunkra hagyta.

Emlékük legyen áldott!

Válaszúti György: *Pécsi Disputa*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 1981, 793 + 6 képmelléklet.

A Régi Magyar Próza Emlékek 5. köteteként jelent meg a 16. századi magyar irodalom kéziratban maradt alkotásának ez a kritikai szövegkiadása.

A vitairat szerzője az erdélyi származású Válaszúti György (16. század), pécsi unitárius lelkész, képzett teológus, aki Pécsről is fenntartotta kapcsolatát az erdélyi unitáriusokkal. A könyv tárgya az 1588. augusztus 27—31. között Pécsen tartott unitárius—református hitvita, amelynek egyik főszereplője, krónikása és szerzője maga Válaszúti György volt.

A *Pécsi Disputa* 3 részből áll. A bevezetőnek szánt első része lényegében indokolja az egész munkának a létrejöttét. Válaszúti a krónikás pontosságával közli a pécsi hitvita előzményeit. Pécs és Tolna között feszültséget idézett elő Décsi Gáspár tolnai református pap azal, hogy a pécsi unitáriusokat eretnekeknek nyilvánította. Ez a minősítés, mely a vetélytárs város elszigetelését célozta, sértette Pécs kereskedelmi érdekeit. A szerző történetírói higgadsággal válaszol a pécsiek kísérleteit, hogy Décsi Gáspárt nyilvános hitvitára, majd az őket sújtó eretnek jelző visszavonására bírják. Décsi Gáspár helyett végül is a vitát Skaricza Máté ráckevei tekintélyes református prédikátor vállalta. A résztvevő aprólékosságával számol be a szerző Skaricza Máté pécsi fogadtatásáról, templomi beszédeiről, valamint a Válaszútival és a város polgáraival folytatott vitáiról.

A Pécsi Disputa 2. része, amely a mű mintegy kéthamadát teszi ki, elsősorban a Skaricza Máté által hangoztatott hittételek cáfolását tartalmazza. Ezen túlmenően Válaszúti kitér az unitárius—református bibliaértelmezés kérdéseire is, és az ellentmondásokat radikális teológiai szemléletével oldja fel. Végül az értelmezett bibliai locusok összefoglalóját közli az unitárius hitvallás bemutatásával.

A könyv 3. záró egysége az unitárius tanítások összefoglalása az egy Istenről, Jézusról és a Szentlélekről. A Bibliái, ókori teológiai munkák és a 16. század második felében jelentkező unitárius biblia-kritika alapján cáfolja a trinitás védelmében felhozott tételeket és bizonyítja az unitárius hitelvek igazságát.

Válaszúti a Pécsi Disputában felhasznált forrásanyagára maga is utal munkája végén. Felsorolásából megtudhatjuk, hogy Dávid Ferenc, Bogáti Fazakas Miklós, Basilius István, Johannes Sommer, Jacobus Palaeologus munkáit forgatta. Emellett kezében megfordultak külföldi evangélikus és református teológusok művei is.

A Pécsi Disputa két, közel egykorú másolatban maradt fenn. Az egyik, amely a teljes szöveget tartalmazza, a kolozsvári Unitárius Főiskola könyvtárában — ma a Román Tudományos Akadémia 3. sz. részlegének könyvtárában, — a másik, amely hiányos, az Országos Széchényi Könyvtárban található.

A pécsi hitvitán is bebizonyosodott, hogy teológiai vetélkedés során egyik félnek sem sikerült a másik fölé emelkedni. A disputa mégis jelentős gyakorlati eredménnyel járt: a pécsieknek alkalmuk nyílt a híres református prédikátor előtt kifejtteni és bizonyítani a Szentí-